MIELIPIDE

Ilomielin liittyisin kunnan jäteviemäriin, jos ne ottavat myös navetan eläinten jätökset. 1 500 kuutiota tulisi talvessa. **NIMIMERKKI EI HAJUAKAAN TEKSVIVIESTIPALSTALLA**

LUKIJALTA

Kaivosveron tarve ei noussut tyhjästä

Uusi kaivoslaki on ollut voimassa vuoden verran, mutta jo nyt se on herättänyt vakavaa keskustelua sekä parantamis- että täydentämistarpeista.

Viranomaisilta saatujen tietojen mukaan heillä on käsittelyssä noin 500 valtaus- ja 60 kaivoslupa-asiaa. Kaivoslain uudistamiseen liittynyt kansainvälinen kampanjointi alan mahdollisuuksista Suomessa on siis tavoittanut tarkoitettuja tahoja.

Geologinen tutkimuskeskus oli puolestaan tehnyt varsin hyvän ja uskottavuutta huokuvan peruskartoitustyön.

Kaivostapaukset ”Talvivaaran nikkeli” ja ”Raahen kulta” ovat osoittaneet, että lupa-asioiden käsittelyssä ei saa olla ”kevennettyä” arviointia.

Jokainen suunniteltu toimenpide vaatii ammattitaitoista ja -tietoista projisointia toisaalta paikallisiin maasto-oloihin ja toisaalta paikallisuutta laajemmin luontoon ja rakennettuun ympäristöön.

Lupahakemusten käsittelyyn tarvitaan nykyistä merkittävästi suurempi joukko asiantuntijavoimavaroja. Tästä koituvat laskut kuuluvat kaivosyhtiöiden maksettaviin.

Myös kielteiseen johtopäätökseen johtanut käsittelyprosessi maksaa. Sekin lasku kuuluu yrittäjäriskin piiriin.

Jo pelkästään mainitusta syystä keskusteluun on nostettu erityisveron, kaivosveron, tarpeellisuus. On hahmoteltu maanpintakerroksesta louhittuihin tai kaivettuihin ainesmääriin perustuvaa ympäristöperusteista louhintaveroa, joka luokiteltaisiin ympäristöpoliittisesti haittaveroksi.

On muistettava, että esimerkiksi Talvivaaran kaivosalueen nykyiset 61 neliökilometriä ovat kaivostoiminnan aikanaan loputtua ikuisiksi ajoiksi poissa ihmislajin hyödyntämisen piiristä.

Onnekasta on, että kyseisen kaivostoiminnan vesistöhaittoja tuli jo näin varhaisessa vaiheessa esiin. Tiedetään mitä pitää valvoa ja seurata.

Kotimaisessa keskustelussa on huomautettu, että kaivosyhtiöt joutuvat jo nyt maksamaan muun muassa kiinteistö- ja yhteisöveroja.

Huomautus on oikeutettu, mutta tapaus Talvivaara on jo osoittanut kuinka valtavan laaja kaivostoiminnan vaikutusalue voi Suomenkin oloissa olla.

Tästä seuraa, että louhintaverosta joudutaan säätämään yleislaki ja sen lisäksi aluevaikutteiset verotuoton rahastointi- ja käyttöperustelait.

Kuntajaosta parhaillaan käytävä poliittinen taisto alentaa ratkaisevasti aluerajauksissa kuntien ja maakuntien rajojen käyttökelpoisuutta.

Louhintaverosta valtiolle jäävän osuuden tulee kattaa viranomaistoiminnasta koituvien kulujen lisäksi muun muassa kaivosprojektin liikenneväylä- ja energiansiirtoinvestoinnit sikäli kuin niihin on käytetty julkisia varoja.

Kaivostoiminnassahan on aina kysymys projektista, jolla on alku ja loppu. Raakaöljylähteidenkin hyödyntämisessä puhutaan juuri ”projekteista”. Kaivoksen energiahuollossa olisikin reiluinta tukeutua aggregaateilla tuotettuun sähköön, jolloin polttoaineen hinnanmuutokset näkyisivät lyhyellä viiveellä tuotantokustannuksissa ja koko kaivostoiminnan kannattavuudessa.

Nyt alueellisen sähkönmyyntiyhtiön muut asiakkaat voivat joutua välillisesti maksumiehiksi.

Fossiilisia energiavarantoja meillä ei ole, turvekin luokitellaan subfossiiliseksi luonnonvaraksi.

Malmivarat ovat osa valtion strategista omaisuutta, jota uusiutumattomuudessaan pitäisi hyödyntää hyvin pitkäkestoisesti.

Ajatus tämän omaisuuden alehintaisesta luovuttamisesta ulkomaalaisille toimijoille ”kuka ensin ehtii” -periaatteella tilapäiseen, määräaikaiseen työllistämisvaikutukseen vedoten on monen kirjoittajan mielestä lyhytnäköistä ja suuttumusta herättävää.

Uusiutumattomat luonnonvarat määrittävät kansallisvarallisuuden lujaa perustaa. John Maynard Keynes tarjosi niitä ehdottamansa maailmanvaluutan arvottamisen yhdeksi perustaksi, joka ei ole tasaisesti jakaantunut maapallon pintakerrokseen. Kanadan dollarin arvonmuodostukseen Yhdysvaltojen dollarin rinnalla viitataan usein juuri tähän luonnonvaranäkökohtaan.

Globaali trendi onkin nykyisin kaivosverojen suuntaan, Australia ja Puola tuoreina esimerkkeinä. Jos vero aiottaisiin kantaa täällä kotimaassa nimenomaan ”yritysten voitoista”, kannattaa tuotto-odotuksessa varautua kaivosyritysten nopeaan vaihtuvuuteen, omistaja- ja nimivaihdoksiin, taitavasti suunniteltuihin konkurssiehin ja konserniavustusten yllättäviin ja oveliin käyttöihin. Tätä ennakoi jo se, että kaivosteollisuuden edustajat suhtautuivat kaivosveroon myönteisesti, kun kuulivat, että ”tarkoitus olikin verottaa vasta voittoa” (Kauppalehti 23.5.).

Erkki Pulliainen
emeritusprofessori, tietokirjailija

Suojaa kasveja lehtokotiloilta

Säät ovat suosineet lehtokotiloiden lisääntymistä. Lämpimät syksyt ja lumiset talvet ovat kotiloille suosiollisia. Kotiloita tavattiin ensin suuria määriä itäisellä Uudellamaalla ja sieltä ne ovat levinneet koko Etelä-Suomeen.

Miten torjutaan: Poimi pois heti ensimmäiset näkemäsi kotilot. Poimitut kotilot voi upottaa kuumaan veteen ja heittää suljetussa muovipussissa roskiin. Huolehdi nurmikon säännöllisestä leikkuusta. Siivoa ryteiköt, sillä kotilot pitävät ojan reunamista, heinikoista ja hoitamattomista alueista. Risukasat, lehtikompostit ja karike tarjoavat myös suojapaikkoja kotiloille. Älä hanki taimia tai multaa alueelta, jolla tiedät olevan lehtokotilo-ongelman. Varo myös yhteiskäytössä olevia koneita ja työkaluja. Jalkineidenkin mukana voi kulkeutua munia tai aikuisia yksilöitä.

Arvokkaita kasveja tai kasvialueita voi suojata levittämällä kuivaa tuhkaa tai kalkkia niiden ympärille. Sateen jälkeen levitys on uusittava. Hiekka- tai vermikuliittilevitykset voivat myös auttaa.

Rautafosfaattia sisältävä Ferramol sopii etanoiden ja kotiloiden torjuntaan pelto- ja puutarhakasveille kasvihuoneessa, puutarhassa ja viljelysmailla. Paras sirotteen levitysajankohta on illalla, jolloin maan kosteus on korkeampi kuin päivällä ja nilviäiset aktiivisemmin liikkeellä. Valmiste ei ole myrkyllinen siileille, kastemadoille, kotieläimille tai mehiläisille. Sillä ei myöskään ole varoaikaa.

Mesurol-etanansyöttiä (tehoaine metiokarbi) voi ripotella avomaalle suojaamaan koristekasveja, vihannes- ja juurikasveja sekä mansikkaa. Syöttirakeet pitää sijoittaa niin, että ne eivät ole lintujen saatavilla. Lehtokotilo on europpalainen, 15–25 millimetrin mittainen maalla elävä tarhakotiloihin kuuluva nilviäinen. Aikuisella lehtokotilolla on tummanruskean kirjava kuori, jossa kuoren suulla on valkoinen reunus. Kova kalkkikuori suojaa kotiloita rastailta ja muilta kookkailta linnuilta. Kuoresta huolimatta kotilot ovat siilien herkkua. Lehtokotiloilla on karkea raastinrautamainen kieli, jolla ne raapivat pehmeiden kasvien pintasolukkoa ravinnokseen. Lehtokotilo on kaksineuvoinen.

Lehtokotilo liikkuu mieluusti öisin ja kostealla säällä eikä se siedä kuivuutta. Suotuisissa oloissa se lisääntyy nopeasti ja voi esiintyä hyvin runsaana. Kotilo on yleinen Etelä- ja Keski-Suomessa ja sitä on tavattu Oulun korkeudella asti. Se suosii rannikkoseutujen lehtomaisia metsiä ja puutarhoja.

Etanat ja kotilot viihtyvät kosteassa tiheässä kasvillisuudessa. Lehtokotilo on hyvin moniruokainen ja se pitää erityisesti pehmeälehtisistä kasveista. Se voi kiivetä herukkapensaiden oksien latvoihin, kookkaisiin koristekasveihin tai jopa viljojen tähkiin. Kotilot voivat mättää tuoretta kasvisravintoa päivässä suuhunsa jopa kolmasosan painostaan. Kotiloiden syöntijäljet näkyvät reikäisinä lehtinä.

Lehtokotilo munii parin viikon aikana noin 40 munaa. Kuiva kausi voi lopettaa muninnan.

Irmeli Markkula
vanhempi tutkija
MTT Kasvinsuojelu

HANNU ESKONEN/KUVALIITERI

Lehtokotilo on 15–25 milliä pitkä. Väriltään se on tummanruskea. Kuoren suulla on valkoinen reunus.

Vedestä säätövoima tuulivoimaloille

Suomi on sitoutunut rakentamaan EU:n painostuksesta uusiutuvaa energiaa vuoteen 2030 mennessä vallattoman paljon. Sama on meneillään tai ainakin toiveissa koko EU:n alueella. Uusiutuvaksi energiaksi on yleisesti mielletty tuulivoima. Se on todella uusiutuvaa, kuten on myös toinen puhdas energia vesivoima.

Suomen alueella tuottavat tuulet puhaltavat etelän suunnalta. Tämä johtuu sijainnistamme kahden ilmastovyöhykkeen välissä. Yleensä idässä on korkeapaine ja lännessä matalapaine.

Tuulivoimalle on ajateltu säätövoimaa tuulivoimasta. Tämä tapahtuisi siten, että koko Eurooppa olisi yhtenäisessä sähköverkossa, ja silloin tuulivoimalat voisivat tuottaa toisilleen säätövoimaa, sillä Euroopan

Antaako Ruotsi tai Norja tiukan paikan tullen sähköä, vai kysytäänkö Venäjältä?

mittakaavassa tuulia on kaikista suunnista. Tästä seuraisi se, että meilläkin maksettaisiin saksalaisten kallista tuulivoimaa. Yhdistynyt eurooppalainen sähköverkko on utopia.

Tuulivoiman säätövoima on saatava muualta. Antaako Ruotsi tai Norja tiukan paikan tullen sähköä, vai kysytäänkö Venäjältä? Ei onnistu, sillä he tarvitsevat säätövoimaa omiin laitteisiinsa. Tästä johdutaan päätelmään, että säätövoiman pitää löytyä kotimaasta. Mahtaako ympäristöministeri Niinistön mielessä olla sellainen ajatus, että kun energia on tuotettu puhtaasti tuulella, säätövoima voidaan tuottaa kivihiilellä? Tällöin energialle tulisi vielä lisää hintaa hiiliveron muodossa. Näyttää olevan suo siellä toinen täällä.

Mutta ei hätää. Suomessahan on runsaasti rakentamatonta vesivoimaa. Sillä säädellään tulivoimaa ja tuulet pysyvät puhtaina.

Nyt on vain niin, että tämä idea ei istu vihreään ideologiaan. Siitä syystä se on koko hallituksen ratkaistava. Molempien energialähteiden rakentaminen on aloitettava saman aikaisesti, jotta ne voivat valmistuttuaan olla synkronisessa tuotannossa.

Eelis Pulkkinen
Raanujärvi

Reservaatin tiet

Tunnetun sanonnan mukaan me emme voi ymmärtää kunnolla nykyisyyttä, ellemme tunne riittävän hyvin menneisyyttä. Meidän hallitus tuntuu tuntevan historian kiitettävän hyvästi, ja osaavan käyttää opetuksia tehokkaasti.

Historiaa: Saksan nousu maailmansodan jälkeen selittyi osaltaan hyvän tieverkoston avulla.

Nerokas kansa ymmärsi, että tavaroiden, ihmisten ja tiedon pitää päästä liikkumaan. Siksi Saksa piti hyvässä kunnossa tieverkoston sekä rautatiet ja vesiväylät.

Stalin kiusaantui turhista maaseutuasukkaista. Heidän päähänsä pesiytyi vahingollisia ajatuksia.

Hän suuressa viisaudessaan ymmärsi, että kulakkiainesten saastuttamat kylät ovat ”vailla perspektiiviä”. Ja työnnätti turhat kylät puskutraktorilla maan tasalle.

Kun nyt tyhjennetään Suomen maaseutu, ei ole todellakaan järkevää käyttää puskutraktoria.

Sellaisen asian selittäminen on vaikeaa kokeneellekin poliitikolle. Mutta palautetaan maaseututiet luonnontilaan. Se on helppo selittää.

Sanotaan, ei ole rahaa. Vaikka Suomi ei ole koskaan ollut niin rikas kuin tänä päivänä, niin rahat on vain nyt loppu.

Kun teistä on kuorittu kestopäällyste, tiet ovat tuota pikaa luonnontilassa. Reservaatteihin ei enää pääse kulkuneuvoilla, sitkeinkin niskoittelija muuttaa suosioilla kaupungin ihanuuksiin.

Tapio Miettinen
Enonlahti

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Jättiputki

Pääsin eroon niistä jättiputkista poistamalla leikkaamalla kukinnat. Muutama vuosi siihen meni. **AN**

Marsua surreelle

Ei taida maanomistaja olla velvollinen ilmoittamaan rikkaruohojen torjunnasta naapureille. Voikukat kannattaa hakea omasta pihasta. **HL-E**

Mistä tiedät mihin marsusi kuoli? Kerroitko lapsillesi, että naapurin viljelijä aiheutti kuoleman. **Asennekasvatustako?**

Viemäristä

Ilomielin liittyisin kunnan jäteviemäriin, jos ne ottavat myös navetan eläinten jätökset. 1 500 kuutiota tulisi talvessa. **Ei hajuakaan**

Kaupasta saa

Missä päin joku vielä viitsii ajaa lannat ja lannoitteet peltoon? Elintarvikkeethan voi hakea siististi kaupasta. **Kokkare**

Helppo ratkaisu

Kolmen kasvin vaatimus: kesanto ja luonnonhoitopelto heikoimmille ja viherlannoitusnurmikierto viljeltäville lohkoille. Vai että vaikea toteuttaa? **Mv**

Haloo

Onko MTK lopetettu? Kun ei tee mitään kotiteurastusasiassa. **Herää Marttila**

Kiinteistöverosta

Kiinteistövero on kaikilla. Taajamassa verovaroin kustannetaan muun muassa tiet ja katuvalot, mutta maalla maksat joka tiestä jota käytät. **Tiehoitokuntakonkari**

Riittää jo

Lopettakaa jo se kitinä lannan hajusta ja aikuistukaa. **Ei nimimerkkiä**

Pelto

Eikö ole järjen köyhyyttä äestää risukarhilla nykypäivänä, vai oliko koemielessä lehdessä (MT 23.5.). **Ei maanviljelijä**

Kirjoita napakasti

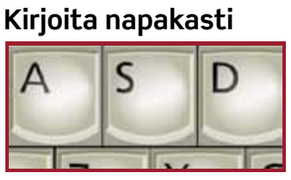

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

VIERASKOLUMNI

Metsästä hyvinvointia

Asun Suomen metsäisimmässä maakunnassa Etelä-Savossa. Metsästä ammennan arkeeni hyvinvointia helposti ja edullisesti. Mökkimaisemissa ja järviluonnossa eri vuodenaikoina mieli rauhoittuu. Alkukesästä metsäluonnon ihmeitä ei, edes tässä iässä, osaa olla joka vuosi ihmettelemättä. Metsäluonnon tuoksut ja äänet sekä ajoittainen täysi hiljaisuus huumaavat.

Metsät antavat meille kaikille mahdollisuuden henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseen. Metsät ovat olennainen osa historiaamme ja kulttuuriamme. Ne ovat monella tapaa suomalaisuuden ja suomalaisten hyvinvoinnin lähde.

Metsämatkailu, sieniretket ja lintujen bongailu pitää tehdä tottumattomalle helpommaksi. Tarvitaan valmiita matkailutuotteita, yrittäjien yhteistyönä rakentamia. Myydään rohkeasti hiljaisuutta ja puhtautta, jota Euroopan suurkaupungeissa ei ole edes rahalla saatavilla yhtenäkään vuorokauden tuntina.

Perinteinen metsäsektori on murroksessa, mutta entistä selkeämmin myös tulevaisuuden kasvuala. Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen esittämä uudistus metsänhoitomaksun poistamisesta, metsänomistajien yhdistymisvapauden lisäämisestä sekä metsänhoitoyhdistysten liiketoiminnan vapauttamisesta tähtää koko metsäalan nykyaikaistamiseen. Tärkeitä metsäpalveluita tulee olla vastaisuudessakin tarjolla, mutta jokaisen tulee itse saada valita tarvitsemansa.

Monesti metsien mahdollisuudet nähdään kasvukierron loppuvaiheessa. Liian usein unohdetaan ne muut tavat, joilla voimme nauttia metsiemme tarjoamista mahdollisuuksista. Meidän onkin entistä vankemmin päästävä irti vanhakantaisesta ajattelusta, että metsästä on hyötyä vain hakkuuvaiheessa ja pystyttävä tehokkaasti hyödyntämään ja tuotteistamaan metsiemme koko elinkaari.

Olemassa olevien tuotteiden ja palveluiden ohella on panostettava uusien kehittämiseen ja koko arvoketjun vahvistamiseen. Puurakentaminen ja puutuoteteollisuuden monimuotoisuus ja soveltamismahdollisuudet lisääntyvät jatkuvasti, mutta mahdollisuuksia on vielä olemassa esimerkiksi tuoteteollisuudessa, rakentamisessa, pakkaamisessa, bioenergiassa ja -jalosteissa sekä elintarvikkeiden ja lääketeollisuuden saralla. Puu on moninaisine käyttömahdollisuuksineen verrattavissa öljyyn. Metsät ovat meidän kultaamme.

Tarvitaankin paljon uutta tietoa, osaamista ja ymmärrystä alkaen puun pienimmistä rakennuspalikoista. Puusta tulee löytää kaikki sovellusmahdollisuudet. Metsiä ja metsäsektoria on tulevaisuudessa kehitettävä suuntaan, joka tuottaa materiaaleja ja palveluita entistä laajemmin. Merkittävimpänä uusiutuvana luonnonvarana puu on todellinen mahdollisuus biotaloudelle.

Metsämaan osuus Suomen maapinta-alasta on noin kolme neljäsosaa. Tähän osaan maatamme keskittyy merkittäviä resursseja. Metsät ovat uudistuva luonnonvara sekä taloudellisen ja henkisen hyvinvoinnin lähde. Ne tarjoavat yritystoiminnalle mahdollisuuksia ja ihmisille työtä, virkistystä sekä luonnon antimia. Esimerkiksi lukemattomat määrät omaa superruokaamme mustikkaa, jää metsiin, samalla kun nautimme muualta tuodusta ”superfoodista”. Metsien uusi kasvu lähtee meistä – jos itse olemme kiinnostuneita ja arvostamme ainutlaatuista metsäluontoa, tekevät niin myös muut. Metsissämme on mahdollisuus.

LENITA TOIVAKKA
on kokoomuksen kansanedustaja.

lenita.toivakka@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Uskotko terveysvaikutteisten ruokien nokittavan perinteiset raaka-aineet?

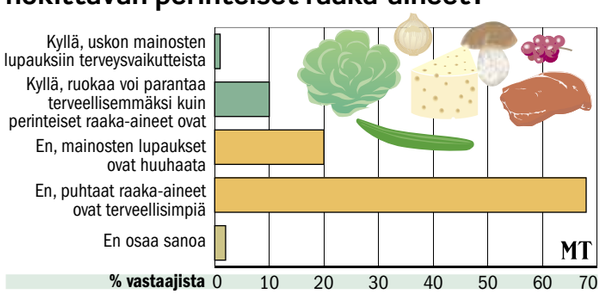

Puhdas ruoka ei lisäaineita kaipaa

Viikon kysymykseen vastanneista lähes 70 prosenttia oli sitä mieltä, että puhtaat raaka-aineet ovat terveellisempiä kuin terveysvaikutteiset elintarvikkeet.

Noin viidennes vastaajista piti terveysvaikutteisten ruokien mainosten lupauksia huuhaana.

Kymmenisen prosenttia vastaajista uskoi, että ruokaa voi parantaa terveellisemmäksi kuin perinteiset raaka-aineet ovat. Yksi prosentti luotti mainosten lupauksiin terveysvaikutuksista.

Vastauksia kertyi runsas 520.

Kommentoijat puolustivat puhtaita raaka-aineita ja olivat huolissaan nykypäivän ihmisten nauttimien lisäaineiden määrästä.

”Harvemmin tulee ajatelleeksi, että se aika mikä nuorena ja terveenä otetaan ’lainaksi’ käyttämällä valmisruokia ja pikaruokia kaikkine kymmenine lisäaineineen, tulee yllättävän usein kalliisti maksettavaksi korkeiden korkojen kera erilaisina sairauksina, allergioina ja pahoinvointina”, kirjoittaa nimimerkki Älä tyydy korvikkeisiin.

Hän ihmettelee, miten kauan ihmiset antavat huijata itseään mainostajien iskulauseilla ”Hyvä ruoka – parempi mieli” tai ”äitien tekemää” ja uskovat saavansa hyvää, terveellistä ja kotiruuan veroista teollisesti valmistettua ruokaa.

Reposen mielestä terveellisyysasiat ovat usein korvien välissä. ”Sen verran skeptikko olen, että mitä ihmeen luomua voidaan Keski-Euroopassa tuottaa, sillä siellä ovat kaiken maailman päästöt joka puolella.”

Nimimerkittömän kirjoittajan mielestä isoilla yrityksillä on rahaa kustantaa terveysväittämiä tukevaa tutkimusmateriaalia omien tuotteidensa markkinoinnin tueksi.

RaMaVit muistuttaa, että pelkästään C-vitamiiniakin lisätään jo niin moneen elintarvikkeeseen, että sitä saa moninkertaisen päiväannoksen aivan tietämättään – ja tämäkin seikka kuormittaa sekä elimistöä että ympäristöäkin ihan suotta.

”Kohtuus kaikessa, niin makiansyömisessä kuin terveyshössötyksessäkin.”

Onko sinulla kasvimaa?
Kerro meille, onko kasvimaa sinulle kesän henkireikä vai pakkopulla. Vastauksen voit kirjoittaa osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

MAIJA ALA-SIURUA